

פרשת כי תצא

15
שנת ה'ת"ר

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשחציתו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

- ב. דיני המוציא שם רע ונערה המאורסה
- ב. השבת אבדה, פריקה וטעינה
- ד. חיוב קיום הדיבור
- ה. איסורי כלאים וחייב ציצית
- ה. מחיית זכר עמלק
- ו. איסור החזרת הגרושה לאחר שנישאת
- ח. איסור הסגרת עבד, קדש, קדשה וריבית
- י. פסולי חיתון
- י. דיני שכר שכיר
- י. דיני ירושת הבכור
- כ. דיני אשת יפת תואר
- ג. מצות שילוח הקן ומעקה
- מ. דיני מצוות יבום וחליצה
- ע. דין תשלום בושט
- ע. דיני חתן בשנה הראשונה
- ק. לשמור על יושר המידות והמשקלות
- ש. דיני משכון
- ש. היתר אכילת פועל
- ת. דין שכחה ופאה דיני מלקות
- ת. דיני בן סורר ומורה
- ת. לשמור על קדושת הגוף והמחנה

שאלה לשולחן השבת

"בימוזו נתן שכרו"

מאחר שיש חיוב דאורייתא לשלם לשכיר את עבודת יומו במשך כל הלילה שלאחריו, מדוע לא גזרו חכמים שיהא חייב לשלם עד חצות הלילה, כדי להרחיק את האדם מן העבירה ולמנוע ממנו התרשלות, שלא ידחה, ולבסוף יפסיד את המצוה היקרה. וכמו שגזרו חז"ל לקרות קריאת שמע עד חצות, כדי להרחיק מן העבירה ולהבטיח את קיומה כראוי?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם) ובל"נ אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"כי תצא למלחמה על אויביך ונתנו ד' אלקיך בידו ושבית שבינו. וראית בשביה אשת יפת תואר" מלשון הפסוק ניתן לדייק שרק אם ישראל ניצחו במלחמה והאויב ניתן בידם, דווקא אז הותרה יפת תואר, אך אם לא ניצחו את האויב ניצחון מוחלט, לא הותרה יפת תואר, ויש להבין מדוע תלוי ההיתר בניצחון במלחמה. ונראה לומר, שבמלחמה שלא הסתיימה באופן מוחץ הדרך היא שלאחר המלחמה מחליפים שבויים זה עם זה. ולכן במלחמה כזאת שנסיימה ניצחון לא מוחלט של ישראל אלא נפלו משבויי ישראל לגוים, אם נתיר בזה יפת תואר, הרי לאחר שתתגייסו ותינשא לישראל לא יהיה שייך להחזירה לעמה ולמולדתה, ויתכן שבעבור יפת תואר זו ימנע שחרור מאחד משבויי ישראל שנשבה במלחמה לגוים. לכן הקפידה התורה, שההיתר של יפת תואר אינו אלא במלחמה שישראל ניצחו בה ניצחון מוחלט והאויב מסור בידם. (משך חכמה)

"כי יהיה לאיש בן סורר ומורה"

הגמרא (סנהדרין עא.) כותבת על בן סורר ומורה: 'לא היה ולא עתיד להיות, ולמה נכתב? דרוש וקבל שכר. אמר רבי יונתן, אני ראיתי וישבתי על קברו'. ומקשה מכך ה'מסורת הש"ס' על רש"י (ב"מ צ:), שכתב שרבי יונתן היה כהן, ואם הוא כהן הרי אסור לו להיטמא בקבר. ומוסיף להקשות ר' עקיבא איגר בגיליון הש"ס, שישנם האוסרים בכלל לשבת על קבר, משום שאסור ליהנות מן המתים, והיאך ישב ר' יונתן על קבר? כידוע (סנהדרין פ"ו מ"ה), להרוגי בית דין היו שני בתי קברות, אחד לנסקלים ולנשרפים והשני לנהרגים ולנחנקים. לאחר י"ב חודש, כשנתעכל הבשר, היו מלקטים את העצמות מן הקבר ומוליכים אותם לקברי אבותיהם. אם כך, גם הבן הסורר והמורה הזה כבר פונה לקברי אבותיו. בזמנו של רבי יונתן כבר לא דנו דיני נפשות, ומן הסתם כוונת ר' יונתן לקבר הראשון בו היה הבן סורר קבור, ומאז חלף זמן רב ופינוהו משם, וקבר שפונה מקומו טהור - כך מיושבת קושיית מסורת הש"ס, ומותר בהנאה - כך מיושבת קושיית רעק"א. (ה'פני מנחם') עוד ניתן לתרץ, שהיו מספר אנשים בשם ר' יונתן האחד כהן והשני ישראל, וכך אמנם מובא במצפה איתן (ברכות יח.) שהיו שלושה אנשים שנקראו ר' יונתן: שני תנאים ואחד אמורא.

"לא תתעב מצרי כי גר היית בארצו"

הפשט הפשוט בפסוק זה הינו שיש להכיר טובה במידה מסוימת למצרים ולא לשנוא אותם, משום שבסופו של דבר היינו גרים בארץ מצרים. ויש לבאר ענין זה, הלא ידוע ומפורסם אודות עיני אבותינו במצרים ועבודתם בפרך, וביותר, שגם כאשר רצו לצאת ממצרים, לא ניתן להם הדבר וכאסירים היו, וכי על דבר זה גם כן יש צורך להכיר טובה? ויש לומר: א. הכוונה על התקופה שהיו במצרים קודם לשעבוד. ב. אכן, גם בשעבוד אכזרי יש להכיר טובה מסוימת סוף סוף על מה שכן עשו. ג. היו כור ההיתוך של עם ישראל וזיקקו אותנו לקראת קבלת התורה. ד. סוף סוף לא הרגו את כולנו לגמרי, שהרי היה בידם להכחידנו. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א 'שאלה לשולחן שבת' תשפ"ג)

"ואספתו אל תוך ביתו"

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון:
052-7665775

העלון מוקדש לע"נ
ר' יצחק בן משה
ת.נ.צ.ב.ה

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם.
זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!
השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'בייז'.

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה מתחילה באות המופיעה בתחילת השורה

- א. בגד שיש לו _____ חייב בציצית
- ב. יש לתת לו פי שניים בירושה
- ג. מילה נרדפת לציצית, הקשורה לפינות הטלית
- ד. אסור לשים בביתך (רמז: מכשול)
- ה. צטט את לשון הפסוק המלמד על השבת אבדה!
- ו. "לא תראה את חמור אחיך... נופלים בדרך _ מהם"
- ז. כיצד אוכל בן סורר ומורה?
- ח. מצווה הנעשית כאשר יבם אינו רוצה לייבם
- ט. מי שאינו _____ עליו לצאת מחוץ למחנה
- י. כך קרויה אלמנה ללא בנים כשלמת יש אח
- כ. בו מתקיימת מצות עוללות
- ל. על הטמא לטבול _____ ערב
- מ. אסור לתעב אותו
- נ. מילה נרדפת לריבית
- ס. כיצד שותה בן סורר ומורה?
- ע. פועל שכיר יכול לאכול מהם בעת הבציר כרצונו
- פ. משם שלחו מואב לשכור את בלעם
- צ. אשת יפת תואר צריכה לעשות אותן
- ק. אסור להניף חרמש עליה
- ר. שני דברים שאסור לחבול (למשכן) אותם
- ש. מצוה המקוימת כאשר נקרה קץ צפור בדרך
- ת. ומה יש לעשות לאם? ומה עם הבנים? (ציטוט)

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה מסתיימת באות המופיעה בתחילת השורה

- א. חתן בשנתו הראשונה אסור ללכת ל-
- ב. אסור להביא לבית המקדש את מחירו
- ג. יש לעשות שם מעקה
- ד. אסור למשכנו (לחבול) מאלמנה (לאחר ההלוואה)
- ה. אסור להליך אותה על העץ
- ו. "וכל ישראל _____"
- ז. לשון עירוב (רש"י)
- ח. מילה נרדפת למילה "נשא" (התחתן)
- ט. מילה נרדפת למשכון
- י. אסור להשאיר את המת _____
- ך. שם אסור שיהיה לך אבן ואבן
- ל. השי"ת מתעב את כל מי שעושה-
- ם. יש לזכור את אשר עשה השי"ת ל-
- ן. מותר ללבשו אך ללא עירוב צמר
- ס. "וקצותה את כפה לא _____ עיניך"
- ע. כך היה עם ישראל בדרך בצאתו ממצרים
- ף. -וכך הוא היה מרוב צמא בדרך
- ץ. שם יש לעמוד כשבאים לקחת מהלווה משכון
- ק. יש למחות את זכרם, כך נשבע ד' לעולם
- ר. אסור לחסום אותו כשהוא דש
- ש. כך יש לשמור על המחנה
- ת. צריך להישמר מאד בנגע ה _____

ואלה שמות

"וּכְתַב לָהּ סֵפֶר כְּרִיתוֹת וְנָתַן בִּידָה"

מדוע נקרא ה'גט' בשמו? (התשובות במדור התשובות)

מן המדרש

בן עזאי אומר מצוה גוררת מצוה ועבירה גוררת עבירה. כיצד? כתוב למעלה "כי תצא למלחמה על איביך וגו'" "וראית בשביה וגו'". אמר הקדוש ברוך הוא: אף על פי שהתרת אותה לך, אמרתי לך: "וגלחה את ראשה ועשתה את צפרניה" - כדי שלא תמצא חן בעיניך ותשלח אותה. ואם לא עשית כן, מה כתוב בהמשך? "כי יהיה לאיש בן סורר ומורה", ומתוך כך: "כי יהיה באיש חטא משפט מות והומת". הוי עבירה גוררת עבירה. ומניין שמצוה גוררת מצוה? שכתוב: "כי יקרא קץ צפור לפניך, שלח תשלח וגו'" למען ייטב לך והארכת ימים". אחריו מה כתוב: "כי תבנה בית חדש", שתזכה לבנות בית חדש ולעשות מעקה. ומה כתוב אחריו: "לא תזרע כרמך כלאים", שתזכה לכרם ולזרוע שדה. מה כתוב אחריו: "לא תחרש בשור ובחמור", תזכה לשוורים וחמורים. מה כתוב אחריו: "לא תלבש שעטנז", תזכה לבגדים נאים מן צמר ולבגדים נאים מפשתים. מה כתוב אחריו: "גדלים תעשה לך", שתזכה למצות ציצית. מה כתוב אחריו, "כי יקח איש אשה", שתזכה לאשה ולבנים. הרי למדנו, שמצוה גוררת מצוה, ועבירה גוררת עבירה. לפיכך נסמכו פרשיות אלו זו לזו. (ע"פ מדרש רבה ותנחומא)

מילה בפרשה

זוהי הדרך לעזוב,
וסמוך לבירה לשאוב,
ועכשיו הוא איתר,
את מה שיצא בסתר.

המונח המבוקש הינו מילה
בת 4 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

איך יתכן זוג תאומים שכל אחד מהם שייך לאומה אחרת?

***

"לא יבוא עמוני ומואבי בקהל ד'"

הפסוק מפרש שני טעמים, על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים, וגם אשר שכר עליך את בלעם, המגיד מדובנא מפרש שיש קשר בין הדברים, שאם תאמר שלא היה להם כסף לקדם בלחם ובמים, אם כן איך היה להם כסף לשכור את בלעם לקלל. והרמב"ן אומר, שעל עמון הטענה היתה על שלא קידמו בלחם ובמים, ועל מואב על ששכר עליך את בלעם לקללך.

***

העבירות מכונות "אדומות" ע"ש הפסוק: "אם יאדימו כתולע". על האדם לא לתעב את עונותיו כאילו שאין להם תקנה, אלא עליו להפוך אותם ל"אחיק", שע"י שיעשה תשובה מאהבה יהפכו לו לזכויות. "כי אחיק" - ראשי תיבות: "אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו". (יסוד התורה)

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "לא תראה את שור אחיק או את שיו נדחים בדרך והתעלמת מהם השב תשיבם לאחיק"

2. "מוצא שפתיך תשמר כאשר נדרת לד' אלקיך נדבה אשר דברת בפיה"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: אלו שתי קבוצות אנשים בפרשה, אם נוציא מהם את הפר ישראלי שוטים? - אם נוציא את האותיות 'פר' מהמילים 'שופטים' ו'שוטרים', נישאר רק עם המילה 'שופטים' פעמיים. **לסדר את הפרשה** - "כי תבנה בית חדש ועשית מעקה". **חידון א' ת'** - ארבע כנפות, בכור, דמים, השב תשיבם, והתעלמת, זולל, חליצה, טהור, יבמה, כרם, לפנות, מצרי, נשך, סובא, ענבים, פתור, ציפורניה, קמת רעך, רחיים רכב, שלח תשלח (שילוח הקן), תשלח - תקח לך. **חידון א' ת' הפוך** - צבא, כלב, גג, בגד, גבלה, ישמעו ויראו, שעטנז, לקח (-אשה), עבוס, תלוי, כיסך, עוול, מרים, פשתן, תחוס, יגע, עיף, בחוץ, עמלק, שור, קדוש, צרעת. **ואלה שמות** - מצאנו טעמים רבים: 1. כל האותיות מזדווגות ומהוות תיבה כמו אב דג וכו' חוץ מאותיות גט שאינן מזדווגות ולכן נקרא שטר גירושין גט (ספר קהלת יעקב לשון חכמים). 2. מפני שלא מצינו בכל התנ"ך תיבה שבה אות ג' וט' ביחד, ונפרדות תמיד זה מזה לכן ספר כריתות נקרא גט לסמל על פירוד (הגר"א). 3. אכן אחת יש בכרכי הים ו'גוטא' [גיטא] שמה ומגרשת כל חברותיה (שלטי גבורים בשם הירושלמי). 4. עפ"י הירושלמי "הני עכברי לא דיין דאכלי אלא דגייטי". ביאור: העכברים לא די שאוכלים אלא שזוברים, הרי ש'גט' הוא לשון שביירה. (הלבוש ס' קנח יא). 5. "אשה רעה מצוה לגרשה שנאי גרש לך ויצא מדון" (יבמות סג) ו'לך' בגימטריה קטנה: גט. ואם נכתוב גט במילואו (גימל טית) עולה בגימטריה: גרש, והיינו 'גרש לך' ובפסוק זה יש י"ב אותיות, וכנגד זה כותבים י"ב שורות בגט. (חתם סופר) 6. גט בגימטריה 12 כמספר השורות שיש בגט. 7. כשרוצים להפריד את ה'ביחד' משתמשים באותיות שביניהם: ב-ג-ד-ה-ט-י. **שעשועי דאורייתא** - בפרשת משפטים: "כי תצא אש", בפרשת מצורע: "ואיש כי תצא ממנו", בפרשת שופטים: "כי תצא למלחמה על איבך וראית סוס ורכב" ובפרשתינו שנית: "כי תצא מחנה על איבך". 1. "והסירה את שמלת שביה", "וכן תעשה לשמלתו", "לא ילבש גבר שמלת אשה", "ופרשו השמלה", "ושכב בשלמתו". 2. נערה. "ונתנו לאבי הנערה". (המילה מופיעה רבות בנ"ך). 3. ענבים, זיתים. 4. בביתך, לגגך, ההוא, ייטב, ככל, זולל, ממצרים, תוננו, סורר, תתעמר. 5. "אבה". **מילה בפרשה שופטים** - צדק. "עשה חסד בממונו" - עשה צדקה = צדק, "ובכך ניצח בוויכוחו" - צדק בטענותיו, "שאפילו בכוכב מרוחק" - הכוכב ששמו צדק, "שופט הוגן רק יצחק" - שופט הוגן = שופט צדק. **טמונות בפרשה** - 1. "לא תחסוס" (כהד), 2. פרחי פשתן - "ופשתים" (כבי, יא), 3. "זולל וסובא" [בשר ויין] (כאכ), 4. פרשת גיטין בפרשה - מזבח מוריד דמעות (ע"פ גיטין ז:), 5. "ביומו תתן שכרו" (כד, טו), 6. "מוצא שפתיך תשמר" (כג, כד), 7. "כרמך לא תזרע כלאים" (כב, ט), 8. "אבן ואבן גדולה וקטנה" (כה, יג), 9. "ותלית אתו על עץ" (כא, כב), 10. "דור שלישי" (כג, ט), 11. "מאה כסף" (כב, יט), 12. "ולא תחבל בגד" (כד, יז), 13. "כי תצא למלחמה" (כא, י), 14. "ומחיר כלב" (כג, יט), 15. "ולא ילבש גבר שמלת אשה" (כבה), **טמונות בהפרשה** - 1. "ברגע קטון" (נד, ז), 2. "ההגעות תמוטנה" (י), 3. "בשצף קצף" (ח) "ויתדתיך חזק" (ב) **שאלה לשלחן השבת דברים** - שאלנו: כתב רש"י: "אבל משילוח המרגלים עד כאן לא נאמר 'וידבר', אלא 'ויאמר', ללמדך שכל ל"ח שנה שהיו ישראל נזופים, לא נתייחד עמו הדבור בלשון חיבה פנים אל פנים וישוב הדעת". ובגמרא (מכות יא). מבואר, ש'דיבור' בכל מקום הוא לשון קשה, ו'אמירה' בכל מקום היא לשון רכה. ויש לבאר את דברי רש"י כאן שדיבור זה לשון חיבה ביחס ללשון אמירה, ואילו בגמרא מבואר ש'וידבר' זה לשון קשה ו'ויאמר' זה לשון רכה? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. אף שבדרך כלל "דיבור" הוא לשון קשה, לגבי משה רבנו לשון "וידבר" מורה דווקא על חיבה מיוחדת בינו לבין הקב"ה, ולכן כל אותן שנים שישאל היו נזופים לא נאמר "וידבר" אלא "ויאמר". (רבינו חיים פלטיאל) 2. "דיבור" מבטא את דבר ד' עצמו בפנימיותו, ואילו "אמירה" היא הפירוש החיצוני המיועד לשומעים. אצל משה, כשהיה ראוי לכך, די היה לו ב"דיבור" בלבד כי הבין את הכוונות מתוך פנימיות הדברים, וזה נחשב חיבה מיוחדת (הגר"א) 3. לשון קשה אינה בהכרח שלילה: כשאדם אוהב את חברו ורוצה בו ביטחון מוחלט, הוא מרשה לעצמו לדבר בתקיפות וללא מבוכה. כך גם לשון "דיבור" מלמדת על קרבה ואהבה דווקא משום שאינה נמסרת בלשון רכה ומרוחקת. (צידה לדרך) 4. "דיבור" אמנם לשון קשה מצד חתוך האותיות וגזירת הקול, אך מצד שני הוא קרוב יותר למדבר, נאמר ישירות מפיו של הדובר - פנים אל פנים - ולכן מורה על קרבת אהבה, ואילו "אמירה" היא לשון מרוחקת יותר, כי היא רק העברת הענין להבנת השומע. (גור אריה) 5. "דיבור" עניינו ריבוי דברים והרחבה, כפי שעושים אוהבים המדברים הרבה זה עם זה מתוך קירבה וחיבה, לעומת זאת, "אמירה" מבטאת רק מיעוט דברים, אמירה קלה בעלמא, ולכן פחות מורה על חיבה. (חזקוני).

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרוש'.

בירושלים: בחנות 'פיצוץ' בית ישראל רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

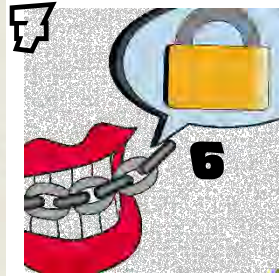
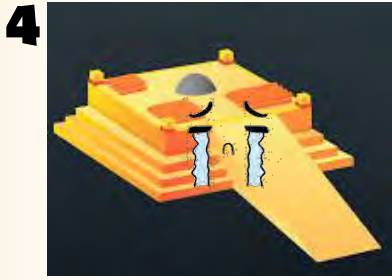

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: ternunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגל קשה

מחשבה טובה

התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
אדים - "על פי שנים עדים"

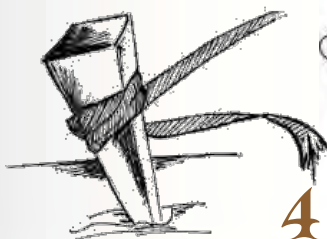

15

הפטרת כי תצא "רני עקרה" (ישעיה נד' א' - י')

טמונות בהפטרה

העלון מוקדש לע"נ ר' יהושע בן שלמה
ת.ג.צ.ב.ה

להקדשת העלון לכל מטרה, חייגו: 052-766-5775